

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din (za ino-
zemstvo: 210 din), za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din. Tedenska
izdaja za celo leto 50 din.
Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ulica 23. Tel.
25-52. Uprava: Gregor-
čičeva ul. 27. Tel. 47-61.
Rokopisov ne vračamo. —
Račun pri poštni hranil-
nici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaia vsak ponedeljek,
sredo in petek

Liubliana, petek 23. septembra 1938

Cena posamezni 1'50
številki din

Novo delo v združenjih!

Dne 5. oktobra bo v Celju izredna skupščina Zveze trg. združenj, na kateri se ne bodo samo sprejela nova pravila, temveč tudi določil program dela v naših organizacijah za prihodnje leto.

Vedno večja kopica nerešenih vprašanj, ki so vsa za napredek trgovine izredno važna, zahteva, da mora biti v bodočem delu v trgovskih združenjih še bolj intenzivno in še bolj živahno. Le na ta način bo mogoče doseči, da se bodo vsa ta vprašanja premaknila z mrtve točke in da se bodo obljube, ki so bile trgovcem že dane, tudi začele izpolnjevati. Kajti prvi pogoj za uspešno rešitev vsakega javnega vprašanja je, da se zanj najbolj in vedno zanimajo tisti, ki so na tem vprašanju najbolj zainteresirani. Nič nam torej ne pomaga, če so trgovci že stokrat dokazali škodljivost krošnjarijenj; če kljub temu to vprašanje še ni rešeno, potem je pač treba njegovo škodljivost dokazati še znova, dokler se vse vprašanje pravilno ne reši. Velika napaka bi bila, če bi se trgovci že naveličali, da ponavljajo vedno ene in iste zahteve. Naveličati se smejo šele takrat, kadar so dosegli uspeh in so bile njih zahteve izvedene.

Zato bi bilo zelo koristno, če bi združenja prirejala čim več zborovanj, tudi javnih, o vseh teh vprašanjih, da bi se o njih v javnosti čim več govorilo.

Druge važna naloga je, da uprava vsakega združenja misli na to, kako bi čim več trgovcev pritegnila k delu v združenjih. Ne sme biti to, da delajo venomer le nekateri posamezniki, temveč vsi morajo sodelovati, kakor je tudi združenje namenjeno vsem. Tudi z družabnimi prireditvami je treba pritegniti članstvo bolj k sodelovanju in potem se ne bo več dogajalo, da bodo občni zbori sklepni šele eno uro kasneje, ko so sklepni ob vsakem številu članov.

Na sejah Zveze trg. združenj, a tudi na občnih zbiorih združenj se je dostikrat naglašala potreba čim živahnejšega sodelovanja vseh gospodarskih stanov. Ta zahteva ne sme ostati le pobožna želja, temveč se mora tudi izvesti, ker je nujno potrebna. Brez tega sodelovanja se nikdar ne bo začela v naši državi prava gospodarska politika, brez tega sodelovanja si tudi gospodarski krogi nikdar ne bodo priborili prave veljave v javnosti. Vsak gospodarski stan za sebe je mnogo prešibak, da bi se mogel v resnici uspešno uveljaviti v javnosti, vsi gospodarski stanovi združeni pa morejo biti sila, ki bo tudi odločilno vplivala na naše javno življenje, zlasti še, ker bi presojali vse le iz objektivnih vidikov in brez vse strasti ter mržnje.

Sodelovanje vseh gospodarskih stanov moramo prihodnje leto doseči vsaj v skromnem obsegu in ne samo v večjih krajih, temveč tudi v manjših. Isti interes za gospodarski napredek veže vse gospodarske stanovce, zato jih naj tudi veže skupno delo za ta skupni interes.

Nujno potrebno pa je tudi, da se v vseh trgovskih organizacijah intenzivno dela za napredek stanovskega glasila. Vsaj približati se moramo v sedanjem poslovnem letu temu idealu, da bodo vsi trgovci naročniki tedenskega izdaja »Trgovskega lista«, vsi večji trgovci pa naročniki na vse tri tedenske številke.

A tudi z dopisi morajo trgovci bolj podpirati svoje glasilu. Vsako težavo, ki jo imajo v trgovini, naj sporoče tudi svojem glasilu, ker samo na ta način more to vedno živo in uspešno braniti interese trgovstva.

Z občnim zborom Zveze trgovskih združenj se začneja sezona dela v naših trgovskih združenjih.

Živahna in plodovita mora biti ta sezona, da se bodo tudi dosegli lepi uspehi. Na vse zadnje je odvisen uspeh trgovskih teženj le od trgovcev samih. Če bo stala večina trgovcev ob strani, če bo vse delo v združenjih prepuščeno le nekaterim posameznikom, potem tudi ta združenja ne bodo dosegla onih uspehov, kakor pa bi jih, če

bi strnjeno stalo vedno vse trgovstvo za svojimi organizacijami.

Hočemo več uspehov, zato moramo tudi več delati. Hočemo, da se naše zahteve že enkrat tudi izvedejo, zato pa moramo še bolj odločno nastopati. Le od nas samih je odvisno, kdaj in v kaki meri bomo dosegli to, kar zahtevamo.

Po novih zvezinih pravilih člena 8. ima za skupščino vsako združenje za vsakih pričetih 100 članov pravico enega zastopnika. Predsednik združenja mora biti delegat združenja za zvezino skupščino.

Eventualne predloge, ki naj bi se obravnavali na izredni skupščini, je dostaviti v smislu čl. 12. pravil zvezinemu predsedniku tako, da jih ima 3 dni pred izredno skupščino v rokah.

Ker so na dnevnem redu izredne skupščine volitve, se bodo delegati sestali eno uro pred pričetkom skupščine, t. j. ob 9. dopoldne v istih prostorih na predkonferenco, da se dogovorijo glede kandidatov in glede postopanja na skupščini.

Prva seja glavnega odbora Zveze

trgovskih združenj za dravsko banovino bo v sredo, dne 5. oktobra t. l. takoj po izredni skupščini Zveze v Celju v Narodnem domu.

Dnevni red seje:

1. Izvolitev članov ožjega odbora in določitev smernic za delo ožjega odbora.
2. Razprava o predlogih združenj.
3. Slučajnosti.

Prva seja ožjega odbora

bo takoj po seji glavnega odbora. Na dnevnem redu je v prvi vrsti namestitev novega tajnika in določitev poslovnega reda in datuma prihodnje redne seje ožjega odbora.

Vsem trgovskim združenjem! Nova pravila Zveze potrjena

Nova pravila Zveze, ki so bila sprejeta na skupščini v Logatecu, so sedaj od oblasti potrjena in stopajo v veljavo.

Po novih pravilih so organi Zveze: 1. skupščina, 2. glavni odbor, 3. ožji ali izvršilni odbor, 4. predsedništvo in 5. posebni osrednji odseki in odbori.

Predsedništvo po novih pravilih sestavljajo: predsednik, dva podpredsednika in blagajnik. To predsedništvo pa se voli na skupščini, in sicer za dobo treh let.

Zaradi tega je potrebno sklicanje izredne skupščine.

Po novih pravilih stopa na mesto prejšnjega predsedništva glavni odbor. Tasestoji iz predsedništva in po enega zastopnika vsakega združenja, ki naj bo po možnosti predsednik združenja. Tega zastopnika združenja v glavnem odboru, kakor tudi njegovega namestnika določijo uprave združenj.

Ker bo takoj po skupščini seja novega glavnega odbora, prosim

vsa združenja, da takoj določijo svojega zastopnika v glavnem odboru (v prvi vrsti predsednika združenja) in njegovega namestnika, ter to takoj sporoče Zvezi.

Glavni odbor bo imel svoje prvo sejo dne 5. oktobra t. l. v Celju, takoj po izredni skupščini. Na tej seji bo izvolil tudi člane ožjega odbora.

Da bo udeležba na skupščini in seji glavnega odbora za vsa združenja lažja, sklicujem skupščino v Celje, ki leži še najbolj v sredini in so oddaljenosti približno enake.

Ker so na dnevnem redu volitve, sem določil eno uro pred skupščino predkonferenco, da se delegati lahko dogovorijo radi kandidatur.

Prosim vsa združenja, da se izredne skupščine zanesljivo udeležijo, ker je baš v teh kritičnih časih izredno važna, da pokažemo s polnoštevilno udeležbo svojo zavednost in poudarimo svoje zahteve!

Za najvažnejše svoje stanovske

prireditve in sestanke moramo imeti časa in sredstev!

S tovariškimi pozdravi!

Stane Vidmar s. r.,

t. č. predsednik.

Izredna skupščina Zveze trg. združenj

Predsednik Zveze trg. združenj Stane Vidmar je izdal naslednji oklic:

Sklicujem

v smislu čl. 9. zvezinih pravil izredno skupščino Zveze trgovskih združenj za dravsko banovino, ki bo dne 5. oktobra 1938. ob desetih dopoldne v mali dvorani Narodnega doma v Celju z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo predsednika.
2. Volitve predsedništva.
3. Eventualni predlogi predsedništva in združenj.
4. Slučajnosti.

Velike naloge trgovskih organizacij

Seja Saveza trgovskih združenj v Beogradu

Preteklo nedeljo je bila v Beogradu seja Zveze trgovskih združenj v Srbiji. Seja je znova pokazala, da pritiskajo trgovce v Srbiji popolnoma iste težave kot trgovce v Sloveniji in Hrvatski. Znova se je pokazalo, kako nujna in utemeljena je solidarnost, ki veže vse trgovce Jugoslavije.

Poseben pomen pa je dobila seja zaradi programa, ki ga je ob zaključku seje razvil zaslužni predsednik Saveza in naš dobri prijatelj g. Nedeljko Savić. Ne le zaradi svojih stanovskih interesov, temveč predvsem zaradi splošno narodnih interesov se morajo trgovci združevati v svojih organizacijah. Kajti za najvažnejša gospodarska vprašanja v državi

se nihče ne meni in samo gospodarski sloji so tisti, ki se zanimajo za ta vprašanja. Velike besede predsednika Savića so napravile na vse zelo močnen vtis in s sejo so odšli vsi z utrjeno voljo in dvignjenim pogumom na novo delo za napredek naših organizacij in vsega našega gospodarstva. Bila je seja, ki so je bili vsi udeleženci iskreno veseli.

Sejo je otvoril ob 9. uri zjutraj predsednik Saveza Nedeljko Savić ter zlasti pozdravil podpredsednika Združenja trgovcev v Ljubljani Romana Goloba ter urednika »Trgovskega lista«. Nato je podal svoje predsedniško poročilo, iz katerega posnemamo:

Govor predsednika Savića

Na jesen se pojavljajo nova vprašanja, poleg tega pa je 2. beograjski velesojem privabil toliko trgovcev v Beograd, da se je morala sklicati seja Saveza.

Vsi naši glavni problemi so ostali še nadalje nerešeni. Je pa nekaj upravičenega upanja, da se bodo v kratkem začeli ugodno reševati. Tista žalostna doba, ko odločujoči činitelji sploh niso hoteli sprejeti zastopnikov trgovstva,

je končana. Tako je bila v februarju prva konferenca trgovskih zastopnikov s predsednikom vlade in nato je bila nova konferenca, katere sta se udeležila tudi finančni minister Letica in trg. minister dr. Vrbanić. Svoje predloge in zahteve smo predložili tudi pisмено in ministrski predsednik dr. Stojadinović je tudi priznal, da so skoraj vse naše zahteve upravičene in da se morajo

razen one glede veleblagovnic, tudi izvesti. Naročil je tudi resornim ministrom, da njegove obljube izvrše.

Velika večina teh obljub pa do danes še ni izvršena. Toda nekaj se je le doseglo in mnogim tujcem je bilo na diskreten način prepričeno, da bi mogli začeti pri nas poslovati. Akcija proti tujcem pa bi bila mnogo bolj uspešna, če se ne bi vedno našli advokati in naši ljudje, ki za pare delajo v korist tujcev. Greh vse naše družbe je, da ne dosegajo akcija proti nepotrebnim tujcem pravega uspeha. Kje bi se moglo zgoditi v Nemčiji ali Franciji, da bi domači ljudje gazili zakon v korist tujcev! Zaradi nezavednosti naše družbe je to pri nas mogoče.

Vprašanje zastopnikov nemških družb

V zadnjem času odpovedujejo nemška podjetja svoja zastopstva v naši državi. Pričakovali smo, da bodo na njih mesta imenovali naše ljudi, namesto tega pa pošiljajo Nemci na njih mesta svoje ljudi iz Nemčije. Opozoril sem odločujoče ljudi v naši državi na to in povedal, da Nemci v posebnih šolah vzgajajo ljudi za te posle. Vendar pa še nismo niti v tem vprašanju dosegli pravega

uspeha, ker najdejo ta tuja podjetja pri nas vedno svoje zaščitnike. V resnici so vsi ti naši ljudje pravi izdajalci naših nacionalnih interesov.

Nerešeno je ostalo tudi vprašanje nabavljalnih zadrug. Če polno trgovcev so te zadruge uničile, a njih število raste še venomer. Uživajo vse mogoče privilegije, poleg tega pa dobivajo od države brezobrestna posojila, o katerih nismo nikdar brali, da bi se tudi vrnili.

Na dolgo in široko pišejo o svojih velikanskih zaslugah in o težavah, ki jih morajo premagovati. Ves to pa ni nič res, temveč res je le to, da so nesposobni in da delajo gospodarstvu škodo. Vemo, da nihče ne bo imel poguma, da bi proti nabavljalnemu združništvu nastopil, zato tudi ne zahtevamo nič drugega, kakor da se z nami izenačijo, ko pa je trgovina njihov glavni namen. To nam je bilo odločujočega mesta tudi obljubljeno.

Kako delajo voditelji nabavljalnih zadrug, vidimo tudi letos na beograjskem velesojmu. Na sestanku, ki so se ga udeležili tudi zastopniki nabavljalne zadruge, ki razstavlja na velesojmu svoje mesne izdelke, smo se soglasno dogovorili, da mora biti beograjski velesojem pravi velesojem, da

ne sme na njem biti nobene dejavnosti trgovine, da smejo biti kupci le trgovci. Nakrat pa je proti dogovoru začela ta zadruga na velesejnu prodajati svoje izdelke. Nastopili smo proti temu in jih opozorili na dogovor. Zaman! Obrnili smo se na policijo. Ta je izjavila, da ni pristojna. Enako je izjavilo sodišče. Hoteli smo vreči to zadrugo iz velesejma, toda advokat nam je dejal, da nimamo te pravice, da bi bila to samolastnost, ker ima zadruga obrtno dovoljenje za nadrobno prodajo. Poskrbljeno pa je, da drugo leto ta zadruga ne bo dobila mesta na beograjskem velesejmu.

Ta primer kaže, kako postopajo nabavljalne zadruge, hkrati pa tudi, da so te postale že država v državi. Tudi tega nismo mogli preprečiti, da je imel Bafa na velesejmu svoje reklame. Vsi naši protesti so bili zaman, ker je imel svojo reklamo v čl. paviljonu.

Naša krivda

A deloma smo tudi sami krivi, če nimajo naši protesti uspeha. Kajti zadrugarji prihajajo na svoja zborovanja v velikem številu in vedno se sklicujejo tudi pri vseh svojih zahtevah na svoje veliko število. Pri nas pa so zborovanja dostikrat slabo obiskana in naši voditelji ne morejo pokazati glavnosti, da jim slede velike množice. Bolj morajo biti obiskani naši sestanki in shodi, pa bodo tudi naše zahteve bolj upoštevane!

davčnim vprašanjem

Glavna zahteva trgovcev je, da se davki unificirajo, da bo vsak trgovec že 1. januarja natančno vedel, koliko davka bo moral plačati vse leto. Potem pa se mu naj dovolijo, da v primernih obdobjih plača davke. Potrebno pa je, da se davki tudi pošteno odmerjajo. Kako se naj to stori, je treba še določiti. Združenje v Skoplju predlaga, da bi si trgovci sami določevali pridobitino. Splošna zahteva pa je, da se mali trgovci pavšalirajo, kakor je za male obrtnike že uvedeno.

Vsi trgovci so v debati tudi podarjali, da morajo imeti v davčnih odborih zastopniki davkoplačevalcev večino, ker zastopniki davčne uprave nimajo za pravilno odmero davkov zadostnega strokovnega znanja. Tako je navedel eden govornikov primer, da je v nekem davčnem odboru neki upokojenec kot zastopnik davčne uprave proti vsakemu znižanju odmere, ker se boji, da potem ne bi dobil prvega pokojnine.

Zelo so se tudi pritoževali trgovci nad netaktnim postopanjem nekaterih davčnih eksekutorjev. Če je kdo dolžan par dinarjev, pride eksekutor v trgovino in glasno kriči pred vsemi kupci, da bo trgovca zarubil, če takoj ne plača, pa čeprav je ta trgovec znan kot vesten davkoplačevalec. Z onimi pa, ki po deset let ne plačajo nobenih davkov, pa delajo davkarije sporazume ter se jim črta velik del zapadlih davkov. Tako se podpirajo slabi davkoplačevalci, dočim se dobri preganjajo.

Ostro so tudi nekateri govorniki nastopili proti praksi nekaterih okrajnih kontrolorjev, ki samolastno popravljajo s svinčnikom davčne odmere, ne da bi prizadele davkoplačevalce sploh začeli šali.

Nadalje se je zahtevalo, da se davčna stopnja zniža, da določajo odstotek zasluzka od prometa v davčnem odboru zastopniki davkoplačevalcev in ne referenti.

Zlasti pa se mora nehati, da bi bili davčni eksekutorji politične perjanice.

Pritožbe proti davčnim odmeram se rešujejo mnogo prepočasi. Davka prost naj bo tudi oni mi-

Nato je prešel predsednik Savić na dnevni red seje:

Razpravljati je treba predvsem o delovnem času v trg. obratovalnicah, ker se je sklenilo v Zagrebu med delodajalci in delojemalci pogodba o 8 urnem delavniku. Mi na ta osemurnik ne moremo pristati.

Savez je postal na vsa združenja okoliščina, da sporoče svoje stališče glede nameravane ustanovitve trgovske tiskarne v Beogradu. Velik del združenj je namesto odgovora takoj začel zbirati podpisnike delnic in nam že tudi sporočil, koliko delnic za novo tiskarno prevzame združenje. Odziv je nad vse dober in moremo z gotovostjo računati s skorajšnjo ustanovitvijo lastne tiskarne.

Prihodnje leto bodo volitve v zbornico, ker je del zborničnih članov bil z žrebi izločen. Naloga saveza je, da nominira svoje kandidate.

To so glavna vprašanja, o katerih bo treba razpravljati. Po z odobranjem in soglasno sprejetem poročilu predsednika Savića se je razvila živahna debata.

Sprejet je bil predlog, da obišče posebna deputacija trgovcev novega trg. ministra inž. Kabalina ter mu predloži zahteve trgovstva. Predsednik Savić sporoča, da je že v živih stikih z novim ministrom in da je ta tudi obljubil, da se osebnostno udeleži prihodnje seje Centralnega predstavništva, da bo popolnoma poučen o vseh trgovskih težnjah.

Velik del debate je bil nato posvečen

nimum, ki je potreben za življenje.

Posebno krivično pa je, da morajo trgovci plačevati prometni davek tudi za predmete, ki jih kupijo od Prizada.

Končno se je v debati soglasno konstatiralo, da bi bilo davčno vprašanje mnogo bolj urejeno, če bi imeli trgovci in sploh gospodarski ljudje več zastopnikov v parlamentu in če bi bilo manj advokatov.

Volitve v zbornico

Kandidati Saveza se bodo določili šele kasneje. Predvsem pa je pri določevanju gledati na to, da bodo določeni kot kandidati samo ljudje, ki bodo vedno zastopali samo interese Saveza, ne pa začeli kot zbornični svetniki voditi neko svojo politiko. Sedaj se je zgodilo žal dostikrat, da so svetniki, ki jih je določil Savez, čisto pozabili na svoje dolžnosti do Saveza.

Krošnjarstvo

Posebno aktualno je postalo to vprašanje, ker je začelo v zadnjem času »Vreme« propagirati, da se velikim trgovcem dovoli, da smejo nastavljalati trgovske potnike, ki bi tudi na drobno prodajali blago. Za hip je ta namera preprečena. Moramo pa biti pazljivi, da se onemogoči za vedno!

Bafa je začel odpirati svoje filiale tudi na odprtem polju. Tako na poti v Peč in druga mesta. S tem se je izognil plačevanju mestne trošarine ter bil zato tudi cenejši. Proti temu je treba nastopiti kar najenergičneje.

Za zatiranje krošnjarstva je dovolila beograjska trgovska zbornica kredit 50.000 din. Nastavili so se nato ljudje, ki so lovili krošnjarje in jih prijaviли upravi mesta Beograda. 833 krošnjarjev je bilo tako prijavljenih in vse je uprava mesta Beograda tudi kaznovala, nekatere celo zelo ostro.

Samopomoč trgovcev proti krošnjarstvu je danes edino učinkovito sredstvo. Beograjski primer to jasno dokazuje.

Nabavljalne zadruge

Obširno se je govorilo tudi o konkurenci nabavljajnih zadrug. Absolutno je potrebno, da se vse

prodajalnice nabavljajnih zadrug popolnoma izenačijo glede davkov s samostojnimi trgovci. Predsednik Savić je nato opozoril, da je priznal predsednik vlade dr. Stojadinović, da je ta zahteva upravičena.

Lastna tiskarna

Tudi o tej točki je poročal predsednik Savić. Naglasil je, da je stanovski tisk trgovcev mnogo pre slaboten. Vsi trgovci Jugoslavije imajo le tri tednike, katerih naklada pa je premajhna. Še daleč smo od tega, da bi bil vsak trgovec naročen na svoj tednik, čeprav je gotovo, da ni trgovca, ki ne bi zmogel za svoje stanovsko glasilo 4 din mesečno.

Vzrok, da niso naši tedniki bolj razširjeni, je tudi v tem, ker so premalo informativni, kar pa je posledica njih preslabega finančnega stanja. Informacijska služba je zelo draga in naša glasila teh stroškov ne zmorejo.

Nam so močna glasila potrebna ne le za propagando svojih težej, temveč tudi zato, da hitro informiramo vse svoje tovariše. Potrebujemo pa svoja glasila tudi zato, da konstruktivno sodelujemo v javnem življenju.

V ta namen pa nam je potreben tudi dnevnik. V tem dnevniku bi moralo biti omogočeno sodelovanje vseh pokrajinskih listov in vseh trgovcev Jugoslavije.

Za ustanovitev dnevnika in ureditev dosedanjega tednika pa je potrebna lastna tiskarna. V ta namen naj bi se ustanovila delniška družba in naj bi polovico delnic podpisal Beograd, polovico pa podeželje. Delnice bi bile po 100 dinarjev. Odziv z dežele je že sedaj tako dober, da je ustanovitev tiskarne zagotovljena.

Vznešene zaključne besede predsednika Savića

Ko bomo imeli svoj dnevnik, bomo mogli tudi z večjim uspehom sodelovati v našem javnem in na-

rodnem življenju. Sodelovali pa ne bomo zato, da bi napadali te ali one stranke, te ali one politične režime, temveč da se brigamo za ona vprašanja, za katera nihče ne skrbi, pa čeprav so odločilne važnosti za naš narod.

Te dni sem bil po južni Srbiji in videl sem pokrajine, ki so danes še prav tako arnavtske, kakor so bile pred 20 leti. Silno mnogo prostora je tu za nove koloniste, toda nihče se ne briga, da bi se ti kraji naselili.

Vidimo, kako prodira tuji kapital v naše kraje, kako jemlje našim ljudem pozicijo za pozicijo. Tudi za to vprašanje se nihče ne meni in zato je naša dolžnost, da posvetimo temu vprašanju svojo pozornost.

Cela vrsta vprašanj je, od katerih pravilne rešitve je naravnost odvisna naša usoda, a nihče ne dela za njih rešitev. Če pa nihče ne dela za te cilje, hočemo delati mi in to je visoka misel naših organizacij, zato moramo skrbeti, da bodo te organizacije močne, zato potrebujemo svoj dnevnik.

Bil sem te dni na Kajmakčalanu in videl pretresljivo resnico, kako še danes leže trupla naših borcev za svobodo nepokopana. Strašno je to in bojim se, da bo zaradi tega nespoštovanja spomina naših junakov padla na nas še težka odgovornost.

Ne iščemo za sebe ne časti in ne slave, temveč hočemo le eno, da naš narod napreduje, da ne bo zapravljeno to, kar so nam priborili naši najboljši možje. Delu za narod se hočemo posvetiti in da bo to naše delo čim uspešnejše, potrebujemo tudi svoj dnevnik.

Z glasnim odobravanjem so zborovalci sprejeli te besede predsednika Savića, svojega priznanega voditelja. Ker je bil dnevni red izčrpan, je predsednik Savić zaključil sejo in v zavesti dobro storjenega dela so odšli zborovalci s seje.

Modernizacija mariborskih cest

Gradba cest iz posebnega cestnega fonda

obstoječi fond za kanalizacijo in pa prejšnji primitivni cestni fond s svojimi dohodki.

V okviru možnosti in danih potreb se bo cestni fond dotiral, dela pa se bodo izvrševala postopno po natančno določenem programu. Najprej pridejo na vrsto najvažnejše in popravila najbolj potrebne prometne ceste, potem pa tudi ostale ceste in ulice. Cestišča bodo tlakovana ali pa asfaltirana, pločniki vsekakor asfaltirani z betonsko podlago. S temi deli v zvezi se bo preuredilo tudi plinsko in električno omrežje.

Politične vesti

Mednarodna politična situacija se je kljub temu, da je češkoslovaška vlada v celoti sprejela londonski načrt, znatno poostрила, ker so sedaj nastopili s svojimi zahtevami še Madžari in Poljaki, podpirani od Berlina in Rima. Ti pač mislijo, da ne smejo manjkati, kadar si dele veliki plen, da dobe vsaj drobtinice. Če jih pa bodo tudi dobili, je še vprašanje, ker je angleški zun. minister njih zahteve že odklonil. Odkloniti pa jih je moral, ker bi sprejem teh zahtev privedel najbrže do svetovne vojne.

Medtem se je začela v Godesbergu konferenca med Chamberlainom in Hitlerjem. O njunih razgovorih sicer še ni bilo izdano nobeno oficialno poročilo, vendar pa objavljajo listi naslednje podrobnosti:

Chamberlain zahteva, da izvede priključitev sudetskega ozemlja in novo razmejitev mednarodna komisija. Nemčija in češkoslovaška morata demobilizirati v 8 dneh. Jamstvo za nedotakljivost novih čsl. mej je jedro vse nove pogodbe. Madžarske in poljske zahteve se odklonijo. Vprašanje teh manjšin se reši v okviru čsl. države.

Hitler pa zahteva, da se takoj

umakne ne le čsl. vojska, temveč tudi policija iz vsega ozemlja sudetskih Nemcev. Tudi kraji s poljskim in madžarskim prebivalstvom se morajo izločiti iz češkoslovaške. Češkoslovaška tudi ne bi smela več voditi samostojne zun. politike, torej zlasti odpovedati zvezo z Rusijo. Hitler pa zahteva celo spremembe pri vodstvu čsl. notranje policije.

Te zahteve Hitlerja so seveda nesprejemljive, zlasti še, ker je že proti Chamberlainovim predlogom velik odpor v vseh demokratičnih krogih Francije in Anglije. Ta odpor je tako velik, da se je že govorilo o padcu Daladierove vlade, ki da jo je povzročila demisijska socialističnih ministrov. Zaenkrat pa je mogel Daladier to vest še demantirati. A tudi v Angliji je odpor zelo velik. Tako so nastopile te velike angleške organizacije proti žrtvovanju Češkoslovaške: Tred Unioni, Liga za Zvezo narodov in delavska ter liberalna stranka. Zlasti graja vsi ti krogi, da sta se Anglija in Francija izneverile s kapitulacijo pred Hitlerjem načelu kolektivne varnosti.

Winston Churchill, eden voditeljev konservativne stranke, je po svojem povratku iz Pariza izjavil novinarjem, da pomeni poraz Češkoslovaške pod pritiskom Anglije in Francije popoln poraz zapadnih demokracij. Nemčija bo skoraj gotovo to zmago docela izkoristila. Nevarnost ne grozi sedaj samo Češkoslovaški, temveč svobodi in demokraciji vsega sveta. Velikanska zmota je, da se more nevarnost odstraniti s tem, če se vrže mala država volkomov v žrelo. Mir se more ohraniti na trajnem temelju samo s tem, če se zberejo vse države, ki so nasprotne narodnemu socializmu k skupni borbi proti narodnemu socializmu.

Na seji vodstva angleške liberalne stranke je bila sprejeta resolucija, ki obsoja postopanje londonske vlade. Vlada je doživela s tem pristankom na Hitlerjeve zahteve nov poraz.

Po poročilu agencije »Havas« so romunski politični krogi prepričani, da grozi sedaj po Češkoslovaški največja nevarnost Romuniji, ker ne bo nehala Nemčija stremeti za tem, da si pridobi romunski petrolej in romunsko žito. Toda tudi Poljska in Jugoslavija bosta ogroženi od nemške ekspanzije. Berlinški politični krogi so nato odgovorili na romunske bojazni s posebno izjavo, v kateri naglašajo, da ni Nemčija nikdar tajila, kakšni so njeni odnosi s Češkoslovaško, prav tako pa je tudi vedno naglašala, da jo preveva iskreno prijateljstvo do držav na evropskem vznođu in jugovzhodu.

Madžarski poslanik v Pragi je izročil čsl. zunanjemu ministru noto svoje vlade, da zahteva Madžarska, da se vprašanje madžarske manjšine na Češkoslovaške reši na isti način, kakor se bo rešilo vprašanje nemške manjšine.

Na Češkoslovaškem je vlada odstopila, nakar je bil takoj imenovan za ministrskega predsednika in vojnega ministra general Jan Sirový, ki se je proslavil zlasti v bojih čsl. legije v Rusiji ter pri Zborovem, kjer je tudi izgubil desno oko, da spominja na legendarnega češkega junaka Žižko. Zun. minister je ostal dr. Krofta, fin. pa dr. Kalfus. Sicer pa so imenovani večinoma uradniki in strokovnjaki. V vladi bodo tudi Slovaki. Ministrstvo za javna dela je prevzel general Nosál. Ministra sta tudi praški župan Zenkl in starosta Sokolske obce dr. Bukovski.

V vsej Češkoslovaški vlada popolna enotnost in pozabljenost so vse strankarske in druge razprtije. V najtežjem času je češkoslovaški narod dokazal svojo visoko politično zrelost in svojo veliko narodno zavest.

V Bratislavi je bila seja vseh slovaških organizacij, ki so svečano izjavile, da je enotnost Čehov in Slovkov neločljiva.

Češkoslovaške čete so že začele evakuirati čisto nemško ozemlje. Tako zlasti Čeb.

Češkoslovaška se je morala vdati, ker je Francija zagrozila, da bo popolnoma prepuščila Češkoslovaško njeni usodi, če ne sprejme v celoti vseh pogojev, sovjetska vlada pa je izjavila, da prisloži Češkoslovaški na pomoč le, če to stori tudi Francija.

Voditelji nemških sudetskih strank, ki ne soglašajo s Henleinom, so izdali oklic na sudetske Nemce, da sedaj po razpustu sudetske stranke ustanove Nemški narodni svet. Oklice poudarja, da je četrti načrt praške vlade dobra podlaga za nadaljnja pogajanja. Oklice so podpisali soc. demokratiški poslanec Jaksch, demokrat Koska, član bivše nemške agrarne stranke Köhler in kat. socialist p. Reichenberger. Vsi sudetski Nemci torej niso za vazalno politiko Henleina.

Praška vlada je proglasila splošni moratorij. Vendar pa ta ne velja za plačila tujini in tudi ne za kilirška plačila.

Seja Trg. dobrodelnega društva »Pomoč«

reg. pom. blag.,

ki bo v petek dne 23. sept. 1938.
ob 20. uri
v Trgovskem domu.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Čitanje zapisnika zadnje seje.
3. Sprejem novih članov.
4. Potrditev smrtnih primerov.
5. Slučajnosti.

Zapadlost plačilnih nalogov

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja p. n. delodajalce, da poravnajo zapadle plačilne naloge v zakonitem roku. Urad ne opominja k plačilu, tudi ne pošilja izvlečkov, ker mora svoje upravne stroške znižati. Likvidnost urada mora biti brezpogojno varovana, zato se uvede prisilna izterjava, čim plačilni nalog ni poravnani v zakonitem roku. Ugovori proti predpisu ne odlagajo dolžnosti plačila.

Format dopisnic naj se poveča!

Gospodarski ljudje so že ponovno zahtevali, da se velikost dopisnic poveča, ker so sedanje premajhne in za poslovni svet neprikladne. Zveza trg. združenj je upoštevajoč željo trgovstva poslala na ministrstvo pošte, telegrafa in telefona naslednjo vlogo:

V trgovskih krogih se je že ponovno razpravljalo o velikosti dopisnic. Soglasno se trdi, da so dopisnice, ki so sedaj v prometu, pa bodisi s slikami ali brez slik, za gospodarski svet neprikladne, ker so premajhne. Želja naših trgovcev je, da se izdajo nove dopisnice večjega formata. Ker je tudi po veljavnih predpisih dovoljena večja obsežnost dopisnih kart, in to do največ 15x10,5 cm, je podpisana Zveza prepričana, da bi se moglo želji interesentov ugoditi. Da bi se z uvedbo novih dopisnic ne povzročila poštni upravi nikakva materialna škoda, predlagamo, naj bi se dopisnice sedanjega formata obdržale v prometu za zasebne stranke, dočim naj se za trgovce in ostale poslovne kroge uvedejo nove dopisnice večjega formata. Tudi druge države, kakor n. pr. Italija in Nemčija so, upoštevajoč potrebe gospodarskega prometa, že davno uvedle dopisnice večjega formata. Zato pričakujemo, da bi se moglo brez vsakih težav ugoditi tudi željam našega trgovstva.

Zveza najljubneje prosi, da blagovoli ministrstvo gornji predlog upoštevati in jo o svojem odloku čim prej obvestiti.

Veliko zanimanje za obrtno razstavo v Beogradu

Dosedaj je prišlo za prvo obrtno razstavo, ki se odpre 8. oktobra v Beogradu, že nad 500 prijav, pri čemer prijave raznih šol niso vštete. Razstava bo nameščena v petih velikih paviljonih na beograjskem velesejmu.

Za razstavo se zanimajo tudi Čehoslovaki, Madjari in Bolgari, ki so hoteli razstaviti svoje obrtne izdelke, a se to ne bo zgodilo, ker bo razstava samo jugoslovanska.

Uvoz neoluščenega riža bo prepovedan?

V zvezi s težkocami, ki so nastale pri uvozu pololuščenega riža iz Italije je sklical šef Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine konferenco z zastopniki domačih luščilnic, ki so se tudi polnoštevilno udeležile konference. Iz Ljubljane je bil g. Truden. Zastopniki naših luščilnic so zahtevali, da se pri pogajanjih z Italijo uvoz oluščenega riža popolnoma odkloni, ker je kapaciteta domačih luščilnic zadostno velika, da krije domače potrebe. Vladno »Vreme« piše, da bo tej zahtevi naših luščilnic ustreženo.

IV. mednarodna konferenca za izkoriščanje lesa

Pod pokroviteljstvom belgijskega kralja je bila v Bruslju od 15. do 17. t. m. IV. mednarodna konferenca za izkoriščanje lesa. Na konferenci je bilo zastopanih 21 držav, med njimi tudi Jugoslavija in Rusija. Na dnevnem redu so bila tudi zelo zanimiva predavanja o odpornosti lesa, o lesenih prevoznih sredstvih, o možnostih izkoriščanja žaganja in lesenih odpadkov. Jugoslovanski delegat univ. prof. Tomić je imel dve predavanji, in sicer o odpornosti lesa ter o izkoriščanju lesnih odpadkov pri žaganju.

50 milijonov din za agrarne zajednice

Kmetijski minister je predpisal uredbo, po kateri bo država dala jamstvo za kredite v višini do 50 milijonov din agrarnim zajednicam v Novem Sadu, Petrogradu, Osijeku, Zagrebu in Skoplju. Te zadruge bodo potem s tem kreditom dovoljevale hipotekarna posojila kolonistom, dobrovoljcem in drugim agrarnim interesentom.

»Učni tečaji Društva absolutentov drž. trgovskih šol« v Celju,

in sicer francoščina I, II. in konverzacijski, nemščina I, II. in kon-

verzacijski, italijanščina I. in II., angleščina I, II. in tečaj za srbohrvaščino ter tečaj slovenščine za Slovence, nadalje še strokovni tečaji: nauk o reklami, kartotečno knjigovodstvo, socialna ekonomija ter slovenska in nemška stenografija se prične 1. oktobra. Za absolvente trg. šol, ki so položili završni izpit, pa bomo otvorili poseben tečaj za dopolnilni izpit in izpit čez III. razred trg. akademije.

Interesenti, tudi brezposelni, naj se prijavijo v celjski podružnici »Jutra« ali »Slovenca«.

Nadaljna sporočila glede tečajev prejmejo tečajniki pravočasno.

Za dvig tujskega prometa

V svrhu pospeševanja tujskega prometa v severni Sloveniji je povabila Tujskoprometna zveza v Mariboru zastopnike »Putnikovih« podružnic v Vojvodini in Slavoniji na študijsko potovanje. Udeleženci so bili v nedeljo v Rogaški Slatini, v ponedeljek pa v Ptuj in Mariboru. Ogledali so si zlasti postojanke na Pohorju in so se divili krasnemu razgledu, ki ga omogoča sedaj lepo jesensko vreme. Peljali so se tudi v Dravsko dolino, potem pa v Celje, Laško, Rimske Toplice, Dobro, Savinjsko in Logarsko dolino. Izletniki so navdušeni nad lepoto naših krajev in nad vzorno urejenimi tujskoprometnimi postojankami. Njihove informacije

Zagovornikom šušmarstva Slabo pojmovanje gospodarske škodljivosti dela v kaznilnicah

Mariborska »Edinost« je objavila članek o delu v kaznilnicah in se povzpela pri tem do trditve, da so vsi protesti proti obrtniške-mu delu v kaznilnicah neumestni. Obrtniki, ki nastopajo proti temu delu, da ne pomislijo, da ne bodo nič na boljšem, če kaznilnice prenehajo s svojim (obrnim) poslovanjem. Stvar da je namreč v tem, ker da so (obrnitiške) delavnice v kaznilnicah zaposlene samo zato, ker imajo drž. uradniki prenizke plače. Če bi imeli višje plače, potem bi mogli naročiti obleke tudi pri krojačih, tako pa morajo gledati na to, da si nabavijo obleke čim ceneje, pa čeprav v kaznilnicah. Zato so delavnice v kaznilnicah potrebne.

Ni bil še zlepa izražen tako prazen zagovor obrtnega delovanja kaznilnic, kakor ga je navedla mariborska »Edinost«. Vidi se, da pisec tega zagovora o vsem vprašanju nima niti pojma.

Obrtnik, ki izvršuje obrt, mora plačevati davke, plačati vse pristojbine za prijavo obrta, mora plačevati stroške za luč, lokal, orodje in razne druge dajatve. Vsega tega kaznilnicam ni treba plačevati. Poleg tega tudi ni treba plačevati kaznilnicam tako visokih plač, kakor jih mora obrtnik plačevati svojim pomočnikom. Iz tega jasno sledi, da obrtnik ne more biti konkurenčen kaznilnicam, pa naj bo najmarljivejši, najposobnejši in najskromnejši človek na svetu. Privilegiji, ki jih ima kaznilnica, so tako veliki, da je sploh vsaka konkurenca z njimi izključena.

Kaznilnice pa kljub temu seveda niso aktivne, temveč jih vzdržujejo davkoplačevalci. Tudi obrtnik je davkoplačevalec in kot tak kaznilnice prav gotovo ne vzdržuje zato, da bi mu ubijale njegov obrt.

Če je obrtnik brez dela in zaslužka, potem naravno tudi ne more plačati davkov, kar ima za posledico, da padejo državni dohodki. Čim bolj pa padejo drž. dohodki, tem manjše so tudi plače drž. uradnikov. Za časa gospodarske stiske, ko se je moral drž. proračun ponovno znižati, so to bridko resnico tudi uradniki ponovno občutili, ko so jim bile plače znižane. V interesu drž. nameščencev

torej ni, da padejo drž. dohodki, temveč da ti narastejo, ker le v tem primeru morejo upati na zboljšanje plač. Zato slabo razumejo svoje interese oni drž. nameščenci, ki zagovarjajo šušmarstvo. Vrh vsega pa je še zelo čudno, da zagovarjajo šušmarstvo drž. nameščenci, ko je vendar šušmarstvo v direktnem nasprotju z obrtnim zakonom.

Člankarja »Edinosti« pa moramo vprašati še to: Kaj pa je s šušmarstvom v kaznilnicah pomagano onim drž. uradnikom, ki žive v krajih, kjer ni kaznilnic? Ali naj imajo samo eni uradniki privilegij dobička od dela kaznilnic, drugi pa ne?

Višina uradniških plač je odvisna od intenzivnosti gospodarskega življenja, od zaslužka kmetovalcev, obrtnikov, trgovcev, industrialcev in delavcev. Ti so tisti, ki morajo spraviti skupaj denar za upravne aparate in samo od njih zaslužka je odvisno, koliko more država izdati za upravne aparate in s tem za uradniške plače. Ni pa nasprotje res, da bi mogle uradniške plače odločilno vplivati na intenzivnost gospodarskega življenja,

Za pravice trgovstva

Nezakonita prepoved prodaje vate v drogerijah in trgovinah

Mnogo razburjenja je povzročil odlok ministrstva za soc. politiko in ljudsko zdravje, da smejo v bodoče prodajati vate in obvezilni material samo lekarne. Ker je ta odlok v ostrem nasprotju z obrtnim zakonom, je naslovila na ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelek za notranjo trgovino, Zveza trgovskih združenj naslednjo vlogo:

V »Službenih novinah« št. 187 od 19. t. m. je razglašen odlok ministrstva za socialno politiko in ljudsko zdravje S. št. 17478 od 9. avgusta 1938, po katerem se pridružuje prodaja vate in obvezilnega materiala izključno samo lekarnam, dočim se prodaja tega materiala v detajlnih drogerijah, parfumerijah in galanterijskih trgovinah prepoveduje.

Ne samo po starih običajih, mar-

čepav je res, da so tudi drž. nameščenci kot potrošniki za gospodarsko življenje važni. Toda vse sloni na produktivnih stanovih in zato je treba te krepiti, ne jih pa uničevati s protizakonitim delom, kar je šušmarstvo.

Sklicevanje na nizke uradniške plače ne more biti nobeno opravilo za šušmarstvo, ker to bistveno uradniških plač sploh ne more zboljšati. Zboljšati jih more le cvetoče narodno gospodarstvo. Pri tem pa seveda tudi mi ne tajimo, da so plače drž. nameščencev prenizke, kar so gospodarski stanovi, zlasti pa trgovci, na mnogih shodih itak že ponovno poudarili.

Šušmarstvo je nezdrav pojav, škodljiv za državne finance in za narodno gospodarstvo, poleg tega pa skrajno krivičen za obrtnike in druge gospodarske ljudi, ki plačujejo davke. Poleg tega je v nasprotju z zakonom in zato ga ni mogoče zagovarjati, najmanj pa, da ga izvršujejo drž. zavodi. Šušmarstvo se mora zatreti, če hočemo imeti red v gospodarstvu in če nočemo, da so pozitivni zakoni brez praktične vrednosti.

več tudi v skladu z določbami sedaj veljavnega zakona o obrtih, se sme prodajati vata in obvezilni material tudi po drogerijah, trgovinah s parfumerijskim, kozmetičnim in galanterijskim blagom. Obrtni obseg lekarn je v zakonu točno opredeljen in ni prodaja vate in zavojnega materiala niti po jugoslovanski farmakopeji, niti po uredbi o prometu in kontroli strupov pridržana izključno samo lekarnam.

Vata in obvezilni material se prodaja povsod v originalnih zavitkih, ki so tako zaprti, da ne prepuščajo nobenega zunanjega vpliva, tako da v pogledu sterilnosti tega blaga ni večje nevarnosti, ako se prodaja po drogerijah in drugih trgovinah ali pa v lekarnah. Tudi je v interesu zdravja najširših, zlasti revnejših slojev, da je

vata in zavojni material na razpolago tudi v onih krajih, kjer ni lekarn. Pri nezgodah in tudi neznanjih poškodbah, ki se čisto prijetijo v manjših krajih na deželi, kjer ni niti zdravnika, niti lekarne, se mora dopustiti možnost nabave tega materiala tudi v domači trgovini. Zato ni pravici za prodajo tega materiala v drogerijah in drugih trgovskih obratih doslej nihče ugovarjal, niti bi mogel ugovarjati, ker ni za to nobene opore v določbah zakona o obrtih.

Končno naj še pripomnimo, da so za določitev obsega posameznih strok, oziroma za rešitev vprašanja, s katerimi predmeti smejo trgovci poedinih strok trgovati, odločilni trgovski običaji. Če nastane dvom, odloči v smislu določb § 140/1 zakona o obrtih po zaslišanju zbornice upravno oblastvo prve stopnje. Če je torej nastal spor o tem, ali spada prodaja vate in obvezilnega materiala v obseg obrtnih pravic drogerij oz. drugih trgovin, bi se moral ta spor rešiti po določbah § 140/1 zakona o obrtih.

Ministrstvo za socialno politiko in ljudsko zdravje je zato s citiranim odlokom kršilo pozitivne določbe zakona o obrtih in zato mora, ne glede na ogrožene interese svobodne trgovine, že samo radi tega, svoj odlok kot protizakonit prekličeati.

Podpisana Zveza prosi ministrstvo za trgovino in industrijo, da nujno predloži ministru za socialno politiko predlog, da se odlok S. br. 17478 od 9. t. m. kot protizakonit razveljavi. Z uveljavljeno odločbo so težko prizadele vse trgovine po deželi in zato pričakuje Zveza, da bo ta odlok, ki je bil v ostalem izdan ne samo brez vsake zakonite osnove, marveč v direktnem nasprotju s pozitivnimi določili zakona o obrtih, čimprej prekličen.

Zapirajte lokale pravočasno!

Poslovni svet v Mariboru ponovno opozarjamo na nove določbe naredbe banske uprave, s katero se spreminja naredba o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic. Dasiravno je ta naredba dobila moč že pred dvema mesecema, se v Mariboru še vedno ne upošteva. Mestni magistrat zato ponovno opozarja prebivalstvo, zlasti pa gospodarske kroge, na nove določbe, da ne bo neljubih kazni, ki bi jih morala izreči občina kot upravno oblastvo. Zlasti naj se pogostinski obrati ozirajo na policijsko uro, ker se bodo veljavne določbe strogo izvajale in se ne bodo upoštevali morebitni ugovori.

Državna razredna loterija

Žrebanje I. razreda:
12. oktobra 1938

Dobitki: 2.000.000*— 1.000.000*—
500.000*— 400.000*—
300.000*— 200.000*—

i. t. d. v skupnem iznosu

din 64 milijonov in 901.000*—

Cena srečk za vsaki razred:

1/4 din 200*— 1/4 din 100*— 1/4 din 50*—

Dobitki se izplačajo takoj brez odbitka!
Poznano solidno, vzorno in diskretno poslovanje!
Glavna kolektura državne razredne loterije

A. Rein in drug
Ilica 15 ZAGREB Gajeva 8

Denarstvo

Kdaj bo izdan drugi del 3odstotnih agrarnih obveznic

Na spomenico Udruženja bank v Novem Sadu, da se izroči denarnim zavodom tudi drugi del 3 odstotnih agrarnih obveznic, je odgovorila Priv. agrarna banka z naslednjim pismom:

Izdajanje druge polovice 3odstotnih obveznic za likvidacijo kmetijskih dolgov ni možno, dokler dokončno ne prevzamemo vsega portfelja kmetijskih dolgov. Za to je več razlogov. Ta definitivni prevzem pa je že v teku ter so bile v celoti izročili svoj portfelj kmetijskih dolgov, izročene obveznice do polnega zneska, ki jim pripada. Izdajanje drugega dela 3 odstotnih obveznic za likvidacijo kmetijskih dolgov se je torej dejansko že začelo. Definitivni prevzem portfelja kmetijskih dolgov bo do konca tega leta izvršen pri večini denarnih zavodov ter se bodo vsem tem zavodom izročile obveznice do polne višine zneska, ki jim pripada.

DHB ima že za 1134 milij. din vrednostnih papirjev

Drž. hipotekarna banka je imela koncem 1. 1934. samo za 209 milijonov din vrednostnih papirjev, predvsem državnih. Od takrat pa je bila DHB na beograjski borzi glavni kupec drž. vrednostnih papirjev ter s svojimi nakupi dosegla, da se je tudi znatno zboljšal njih tečaj. Zaradi teh nakupov je njen portfelj vrednostnih papirjev trajno rasel in znašal koncem 1. 1935. 382, koncem 1. 1936. 480 in koncem 1. 1937. že 824 milijonov din. Letos pa se je to število še znatno zvišalo in doseglo do konca avgusta 1134 milijonov din.

Kakor je na eni strani zaradi državnega kredita dobro, da je tečaj drž. vrednostnih papirjev dober, tako pa ima ta stvar tudi svoje senčne strani. Na eni strani se z visokim tečajem dejansko povišuje državni dolg, hkrati pa tudi obrestna mera. Bilo bi zato morda koristno, če bi se vse to vprašanje proučilo.

Nemci hočejo nakupiti Blairove obveznice

»Türkische Post« sporoča, da je neka velika nemška zasebna banka pripravljena, da nakupi v Ameriki vse obveznice našega 7% in 8% Blairovega posojila. Omenjena banka bi potem obe posojili konvertirala v novo nemško posojilo, Jugoslavija pa bi to posojilo odplačevala v blagu. 7% Blairovo posojilo v višini 25 milijonov dolarjev notira v New Yorku 22-23, 8% Blairovo v višini 12 milijonov dolarjev pa v višini 22 75-23 50% nominalne vrednosti. V Beogradu so na odločujočih mestih izjavili, da nimajo o vsej tej nameri nemške banke niti pojma.

Tečaji državnih papirjev so na beograjski borzi še nadalje nazadovale. Vojna škoda se je spustila od 462-461 na 459-458, 7% Blair od 89-87 50 na 86 50 din. Delnice PAB so nazadovale od 217 na 215. Na svetovnih borzih je ameriški dolar nekoliko popustil. Pri drugih devizah se ni bilo do četrtka znatnejših sprememb. Države, ki so uvedle devizno kontrolo, so mogle še obdržati tečaje svojih deviz na predvideni pariteti. Ker pa je izvoz bankovcev iz teh držav prepovedan, so ti tečaji le bolj fiktivni. Dejansko pa se prodajajo vse te valute na tujih borzih daleč izpod paritete. To velja zlasti za nemške, češkoslovaške in tudi italijanske bankovce.

Švicarski izvozniki iščejo zastopnike

Veliko število švicarskih izvoznikov išče v Jugoslaviji zastopnike za svoje proizvode. Kot kandidati se upoštevajo samo strokovno usposobljeni trgovci, ki imajo od

oblasti dovoljenje za zastopniško poslovanje in ki se morejo izkazati s svojo dosedanjim delavnostjo. Zastopniki se iščejo za naslednje proizvode:

živila, pasove iz žice in jute, kamgarn, mase za vlivanje tiskarskih valjarjev,

igle za šivalne stroje, vezi za smuči, čistilce za olje in motorje, stroje za zatiranje škodljivcev, mere za pritiske, temperaturo in vlago, plamenjake za centralno kurjavo, sesalce prahu, aparate za električna merjenja, bakrene žice,

hišne potrebščine iz aluminija, avtomatska glasbila, specialne transmisijske jermene, čevljarsko prejo iz lanu ter sukanec.

Interesenti za ta zastopstva naj se s potrebnimi prilogami prijavijo švicarskemu konzulatu v Zagrebu, poštni predal 279. Konzulat je tudi pripravljen, da jim da vsa druga potrebna pojasnila.

Kaj uvaža Sovjetska Rusija?

Češkoslovaški izvozni zavod objavlja opozorilo tvežkam, naj Rusiji ne pošiljajo več ponudb za gotove izdelke, katerih Rusija načelno ne uvaža. Ker je tam zunanja trgovina državni monopol, veljajo zanj natanko določeni načrti.

V prvih delih petletke je Sovj. Rusija kupovala inozemske stroje in aparate za težko industrijo. Letos je pričela dopolnjevati lahko industrijo, ki izdeluje najvažnejše življenjske potrebščine, zlasti obleke, čevlje in živila. Zaradi tega potrebuje naprav in priprav za to industrijo. Nabaviti si hoče tudi pripomočkov, patentov in dovolitev za razne strokovne postopke, posebno pa sprejema strokovnjake za ta dela in za ustanovitev najmodernejših tovarn.

Rusija je pripravljena dati zagotovilo, da z novo industrijo ne bo konkurirala v inozemstvu. Sedanje dobave zaželenih izdelkov pa morajo spolnjevati vse ruske pogoje, ker sprejemajo to blago komisije po najstrožjih navodilih. Vsak prestopnik glede roka in vrste blaga se smatra za sabotažo. Vzrok za to so natančni delovni načrti ruskih tovarn, ki morajo pravočasno spolnjevati določeni program oz. dati vso predpisano množino izdelkov. Za dobro poslujoča podjetja štejejo samo tista, ki presežejo v storilnosti 100% prejšnjega leta.

Stalni uvoz

Splošno se razne države ne morejo zadovoljiti s svojimi uspehi v ruski zunanji trgovini. Tako je Francija pričakovala večjo poživitev zamenjave blaga po pogodbi iz 1936. leta. Napredoval pa je le ruski uvoz blaga v Francijo, in sicer lani od 457 na 719 milijonov frankov, francoski izvoz v Rusijo pa je celo padel od 127 na 112 milijonov. Ta razlika je še večja, če se upošteva razvrednotba franka. Preiskava o vzrokih neuspeha je pokazala, da se Sovj. Rusija kratkoma ni držala obljube. Vlada je pa sklenila počakati na zboljšanje, ki bo zavisno od zunanje-političnih vprašanj, na katera vežejo sovjeti tudi svojo trgovinsko politiko.

Dejansko je letos v 1. polovici Rusija nakupila že za 24 1/2 mil. rubljev francoskega blaga, zlasti strojev in ostalih dragih izdelkov (kemičnih, barvnih, medicinskih). Nekoliko pa se je zmanjšal ruski uvoz lesa in rude v Francijo.

Nemčija ima z Rusijo zelo nereden promet, čeprav je letos znova podaljšala prejšnjo trg. pogodbo, ki je tako od 1. marca spet v veljavi do konca 1938. Toda ruske uvozne organizacije so medtem že oddale večino kontingentov drugim državam. Nemčija je uvozila v 1. polletju le za 35 milijonov RM lesa, rud in tobaka. Rusija prodaja namreč le za kritje svojih tekočih plačil v Nemčiji, pravi šolski dokaz, kako se ovirata dve veliki načrtni gospodarstvi.

Za izvoz nemških izdelkov je

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke

itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

po mnenju nemškega lista »Ostwirtschaft« zelo škodljiva prevelika notranja (vojna) zaposlenost nemške industrije, ki se ne more držati zahtevanih rokov in jo zato v Rusiji spodriva industrija Anglije in Amerike. Prodala je v 1. polletju v Rusijo le za 7 1/2 do 8 milijonov RM, kar še daleč ni v sorazmerju s potrebami tega ruskega uvoza.

Nemška industrija si želi živahnega prometa z Rusijo in opira to svojo zahtevo tudi na pomen Rusije za preskrbo surovin, ki so Nemčiji nujno potrebne. V nekaterih primerih je nemška vlada že dovolila gotovinska izplačila. Pričela so se tudi že pogajanja glede prometa z avstrijskim ozemljem, že zdaj namreč veljajo premije tudi za avstrijski izvoz v Rusijo.

Padec nemško-ruske trgovine se

najbolje vidi v razporedi letošnjega prometa. Do konca maja 1938 (v oklepaju 1937 isti čas, v mil. rubljev) so dosegle:

države	uvoz iz SSSR	izvoz v SSSR
Nemčija	25'9 (33'7)	24'5 (128'8)
Anglija	92'1 (107'9)	103'1 (89'2)
USA	22'4 (40'9)	158'2 (89'4)
Francija	22'4 (27'3)	14'7 (8'8)
Belg. in L.	34'2 (26'4)	35'3 (23'8)
Holandska	11'7 (18'2)	47'9 (38'6)
Spanija r.	17'9 (39'5)	16'8 (15'9)
Perzija	44'9 (44'8)	49'8 (44'6)
Mongolska	18'9 (17'1)	7'6 (6'3)
Kitajska	15'4 (13'0)	19'2 (14'8)

Rubelj se tu računa 7 din (40 fenigov). Glede Nemčije je zanimivo, da je dovolila ruski trgovini leta 1935. kredit 200 milijonov RM, ki pa še doslej ni izrpan. Družbi »Ifago« je ruska državna banka dolžna samo še 18 od 183 milijonov RM.

Kaj bo s kablom Maribor—Beograd

Že večkrat smo na tem mestu naglasili potrebo, da se telefonski in brzojavni kabel med državno mejo ozir. Mariborom preko Zagreba in Beogradom položi čimprej, ker ima predvsem država sama veliko škodo, ker se zaradi nezadostnih telefonskih zvez ne more dvigniti število telefonskih naročnikov. Po tej mednarodni prog. med Balkanom in Srednjo Evropo je vsak dan velik telefonski in brzojavni promet. Ovine so ogromne, tako da se promet, ki donša poštni upravi lepe dobičke, ne more nemoteno razvijati. Zračnih vodov je vse premalo, da so proge, zlasti telefonske, preobremenjene in je navadno treba čakati po cele ure na zvezo.

Jugoslavija se je po pogodbi z drugimi državami, zlasti pa z Avstrijo zavezala, da položi kabel s približno sto žilami, ki naj bi služile za telefonski in brzojavni promet, pa tudi za radijske prenose med poedinimi postajami, tako da bi bili tudi jugoslovanski oddajniki med seboj zvezani in bi si izmenjavali programe. Beogradska vlada se je zavezala, da bo ta kabel v kratkem začela polagati. Avstrija je svoj kabel položila v zemljo že pred leti do Wildona v bližini naše meje. Že večkrat je dala razumeti, da bo šel kabel skozi Romunijo v Bolgarijo in potem do Carigrada, ako Jugoslavija ne izpolni dane obljube. Te dni je tudi Nemčija kot naslednica bivše avstrijske poštne uprave energično interveni-

rala v Beogradu in precej jasno dala razumeti, da bo šla mednarodna podzemna telefonska in brzojavna proga v Turčijo sicer skozi sosednje države, dasi je najbližja pot skozi Jugoslavijo.

Zadeva kabla se vleče kot morska kača. Lani je bila izdana uredba o tem kablju in je dobila poštna uprava pooblastilo, da sme najeti večletno posojilo, s katerim naj bi se položil kabel v dveh letih. Čim bi bil en del gotov, bi se takoj po vodu otvoril promet. Razpisanih je bilo že več licitacij, ki pa niso uspeli. Potem je vlada dejala, da bo počakala, da se v naši državi zgradi nameravana tvornica za kable. Preteklo bo še več let, preden bi ta tovarna mogla začeti izdelovati brezhibne kable potrebnih dimenzij. Sicer pa v zamišljeni velikosti ne bi mogla na leto napraviti več kabla kot za kakih 70 kilometrov in bi torej bilo potrebnih deset let, da bi bil ves kabel od Maribora do Beograda izgotovljen. V najboljšem primeru bi torej morali čakati še najmanj 15 let, da bi imeli kabel iz lastne tvornice. Dotlej bodo pa položili po sosednjih državah ne enega, ampak gotovo več kablov. Od vsega tega pa bi imela največjo škodo naša država, z njo pa v prvi vrsti naš poslovni življenj, ki je tako zelo navezan na dobre in hitre telefonske in brzojavne zveze med Mariborom, Zagrebom in zlasti Beogradom. Vsekakor pa se mora v to zvezo vključiti tudi Ljubljana.

Modernizacija mestnega avtobusnega prometa v Mariboru

V seji mariborskega mestnega sveta je bilo te dni sklenjeno, da si Mestna podjetja nabavijo štiri nove vozove od tvrdke »Man« a Bavorskem. Občina ima doslej že enajst teh voz za pogon z nafto, ki so se prav dobro obnesli in prinesli že lepe prihranke, ker je nafta mnogo cenejša kot bencin. Štirje novi vozovi bodo istega tipa kot poslednji štirje, od katerih pa je bil eden zgrajen kot avtokar in je namenjen zgolj za izlete. Mestna podjetja imajo tri avtokare (vse »Man«), odkar so »Rdečega Francelja« (Saurerja) preuredili za

pogon z metanom in ga vstavili v redno potniško službo v podeželskem prometu.

Novo naročena četvorica avtobusov je zamišljena kot nadomestilo za nekaj starih vozil, ki niso več za rabo. Saj imajo za seboj že čisto starost 10 do 11 let in so prevozila 600.000 kilometrov in še več, tako da bi vsak od njih prišel že najmanj 15krat okrog sveta. Bil je že skrajni čas, da vrže občina do služena in majhna vozila iz prve dobe avtobusnega prometa v Mariboru med staro šaro in da temeljito obnovi svoj vozovni park. S

starimi vozili je večer križ in jim vsak trenotek kaj manjka. Popravljati jih je treba skoraj vsak dan in nikoli ni šofer gotov, da bo tudi res privozil do prihodnjega voga-la. Popravila požro lepe denarce, za katere bi se že skoraj dobili novi vozovi.

Avtobusi pridejo v prihodnjih mesecih iz Nürnberga. Karoserije bo tudi tokrat napravila mariborska tvrdka Pergler, ki se je za taka dela specializirala in ki gradi karoserije tudi za druga podjetja v državi. Z novimi avtobusi bo imel vozovni park mestne občine 15 avtobusov tipa »Man« za pogon z dizlovimi motorji, torej skoraj dve tretjini vseh vozil tega mestnega podjetja. Ostale avtobuse postopoma preurejajo, kolikor se to sploh še izplača, za pogon z zemeljskim plinom.

Zunanja trgovina

Bolgari z nemško trgovino nezadovoljni

Med bolgarskimi izvozniki je nastalo veliko nezadovoljstvo zaradi trgovine z Nemčijo. Vzrok tega nezadovoljstva je v vedno kasnejšem izplačevanju nemških nabav Bolgarski izvozniki so zato poslali na sofijsko vlado posebno spomenico, v kateri zahtevajo, da se določi tečaj nemške klirinske marke na 33 levov za 1 marko.

Romunija kupuje za svoj petrolej v Italiji ladje

V Bukarešti se vrše med Romunijo in Italijo pogajanja, da bi Romunija naročila v Italiji ladje v skupni tonaži 25.000 ton. Te ladje bi plačala Romunija 40% v gotovini, 60% pa z dobavami petroleja.

Trgovinski minister je odredil, da se more začeti s kuhanjem pekmeza 20. septembra.

Narodna banka je izplačala dne 21. septembra nakaznice po italijanskem kliringu do številke 16.567 z dne 31. maja 1938.

Prvo zasedanje jugoslovansko-švicarskega stalnega odbora, ki se je začelo prejšnji teden v Beogradu, je končano. V vseh vprašanjih je bilo doseženo soglasje. Med drugim je bilo sklenjeno, da bomo dobavili švici 2000 vagonov pšenice. Tudi glede dobave naše koruze proti kompenzacijam je bil dosežen sporazum.

Škodovi zavodi, ki so bili prvotno v okolici Plzna, na sami nemško-češki meji, so se večinoma že v celoti prenesli v notranjost Češke, da bi tudi po okrnitvi Češkoslovaške ostali na Češkem.

Češkoslovaška je odredila, da se

smeta izvažati cement in železo iz Češkoslovaške le proti posebnemu dovoljenju.

Madžarska zunanja trgovina se je letos znatno znižala v primeri z lani. Tako je Madžarska v prvih osmih mesecih uvozila letos blaga za 267,1 milijona pengov, lani za 301,4, izvozila pa je letos za 336,6, lani pa za 381,9 milijona pengov. Tudi aktivnost njene trgovinske bilance je padla od 80,5 na 69,5 milijona pengov.

Turčija namerava dovoliti carine prost uvoz jekla in železa v palicah, dokler ne bo mogla v polnem obsegu delati nova topilnica v Karabuku.

Švicarska vlada je izdala naredbu, s katero se dovoljuje izvoz nekaterih predmetov samo proti posebnemu dovoljenju. Vlada je izdala to naredbu, da bi bila preskrba Švice za vsak primer zagotovljena.

Italija je v prvih sedmih mesecih 1938. uvozila 7,1 milijona ton premoga. Od tega premoga je uvozila iz Nemčije 4,31 milijona, iz Anglije 1,3 milijona, iz Poljske 874 tisoč in iz Češkoslovaške 129.000 ton.

Indeks cen na debelo se je v Italiji zvišal v juliju od 94,9 na 96 točk, indeks cen na drobno pa od 92,8 na 93,4 točke.

Za drugo letošnje polletje je dovolila Italija naslednje kontingente za uvoz krompirja: Madžarski 400 tisoč stotov, Litvi 435.000, Estoniji 595.000 in Latviški 400.000 stotov.

Romunija bo letos proizvela 136 tisoč ton sladkorja, dočim je znala lani njena sladkorna proizvodnja samo 75.000 ton.

Nemška vlada je nakupila v Kanadi en milijon ton pšenice, ki se je že začela pošiljati v Nemčijo.

Cene petroleja so se v Ameriki znižale za 10 centov za baril.

Mariborske vesti

Tvornica za keramiko in šamoto

se zgradi v kratkem v Laškem. Industrije Janez Handl iz Stor pri Celju je že dobil zadovojno dovoljenje od trgovinskega ministrstva. Ogled na kraju samem bo 5. decembra. Računajo, da bo tvornica začela obratovati prihodnjo jesen.

Za povzdigo konsuma grozdja

se začetkom oktobra priredi v Mariboru, kakor je to že dolgo v navadi v drugih mestih, teden grozdja, ki naj propagira porabo tega važnega živila, hkrati pa naj pomaga kmetu, ki je tako zelo navezan na prodajo grozdja, ker navadno gre vino le težko v denar. Organizacija gospodinji priredi prodajo grozdja na Glavnem trgu, kjer se bo prodajalo po izredno nizki ceni 3 dinarjev za kilogram, najbrže od 3. do 9. oktobra.

Tudi v izdelovanju čistil smo se osamosvojili

Tvrdka »Slavin« domače čistilo je dala v promet čistilo, ki osnaži in polira prav vse svetle kovine, porcelan, emajl, steklo, les itd. in je obenem neprekosljivo sredstvo za umivanje zelo umazanih rok. Čistilo se prodaja v ličnih škaticah po din 2'50 in 4'—. Čistilo »Slavin« spoznate po modri deklici na škaticah, ki je obenem znak Slavinove kvalitete.

Brez dvoma bodo tako gg. trgovci kakor konsumenti radi posegali po tem čistilu, ki je odlično in enen domač proizvod. Vsem prav toplo priporočamo uporabo domačega čistila »Slavin«! Vidi oglaš!

Dobave - licitacije

Štab kosovske divizijske oblasti v Pristini sprejema ponudbe za dobavo peč za segrevanje sob.

Građbeni oddelček direktije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 27. septembra ponudbe za dobavo cinkovih trakov.

Direkcija drž. rudnika v Brezi sprejema do 28. septembra ponudbe za dobavo jamskih kontaktov in signalnih zvoncev.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 28. septembra ponudbe za dobavo portland cementa, rešet za klasiranje premoga in gasilskih brizgalk.

Direkcija drž. rudnika v Vrtniku sprejema do 29. septembra ponudbe za dobavo jeklene vrvi, do 13. oktobra pa krovne lepence, rešet za bencinske svetilke in rudarskih lopat.

Uprava vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu sprejema do 1. oktobra ponudbe za dobavo manesmanovih cevi, 6. oktobra elektrotehničnega materiala, 7. oktobra centrifugalne elektro-sesalke.

Direkcija drž. železnice v Subotici sprejema do 3. oktobra ponudbe za dobavo tovornega avtomobila.

Štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 10. oktobra ponudbe za dobavo raznih ključavnic, kljuk, okovja i. dr. za pohištvo.

Mestno poglavarstvo v Sarajevu sprejema do 13. oktobra ponudbe za razmnožitev generalnega situacijskega načrta mesta Sarajeva.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 1. oktobra ponudbe za dobavo hrastovega lesa.

LICITACIJE

Dne 26. septembra bo v komandi 39. pehotnega polka v Celju licitacija za dobavo alkoholnega kvasa.

Dne 29. septembra bo v intendanturi štaba šumadijske divizijske oblasti v Kragujevcu licitacija za dobavo večje množine raznih živil.

Dne 5. oktobra bo pri komandi vojašnice viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Ljubljani licitacija za popravilo poda v vojaškem objektu.

Dne 6. oktobra bo pri oddelku direktije drž. železnice v Ljubljani licitacija za dobavo krp in bombaževine, dne 13. oktobra za dobavo materiala za zračno zavoro tovornih vagonov, 15. oktobra za dobavo jekla za izdelavo lokomotivskih ročic in batnih teles.

Dne 7. oktobra bo v skladišču 1. oddelka vojno-tehničnega zavoda v Hanrijevu pri Skopju pisme-

na licitacija za dobavo jesenovih in brestovih desk in drv.

Dne 7. oktobra bo v pisarni inženjerije štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za napravo skladišča v Škofji Loki.

Dne 10. oktobra bo v ekonom. oddelku štaba mornarice v Zemunu licitacija za dobavo 700 komplet-nih dežnih oblek.

Dne 14. oktobra bo pri štabu zrakoplovstva vojske v Zemunu licitacija za dobavo raznih naprav in instrumentov za letenje, dne

15. oktobra za dobavo platnenega materiala, 24. oktobra pa za dobavo raznega ročnega orodja.

Dne 28. oktobra bo pri centralni direkciji rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija za dobavo jeklene vrvi.

Dne 10. oktobra bo pri tehniški komisiji št. 3 v Škofji Loki licitacija za dobavo smrekovih trupcev.

Dne 21. oktobra bo pri direkciji pomorskega prometa v Splitu pismena licitacija za dobavo dveh motornih čolnov za ribarsko poli-

cijo, dne 24. oktobra za dobavo gibljivega zajemalca za bager.

Dne 24. oktobra bo pri upravi smodnišnice v Kamniku licitacija za dobavo 24.000 kg olja za kam-nikit.

PRODAJA

Dne 1. oktobra prodaja šumska uprava v Boh. Bistrici 2480 m² lubja.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Uredba o policijskih nadzorovalnih taksah

S 15. septembrom je stopila v veljavo uredba notranjega ministra o upravnih taksah za policijsko nadzorovalno službo pri javnih prireditvah, o kateri smo že na kratko poročali.

Uredba predpisuje sledeče:

Za opravljanje policijske nadzorovalne službe pri javnih prireditvah in v zabaviščnih smejo državna krajevna policijska oblastva poleg državnih in občinskih taks, določenih v zakonu o taksah in drugih predpisih, pobirati tudi posebne upravne takse. Te takse se pobirajo od 15. t. m. v območju uprave mesta Beograda in vseh uprav policije; v ostalih krajih pa, ki so sedež državnih krajevnih policijskih oblastev, se sme ta taksa pobirati samo po predhodni odobritvi ministra za notranje posle in ministra za finance.

Upravne takse plačujejo: 1. prireditelji javnih prireditev, za katere se plačuje vstopnica (n. pr.: gledališče, kinematografske predstave, varieteti, cirkusi, razstave, sejmi, koncerti, nogometne, lahko-atletске tekme, rokoborbe, rvaški nastopi, konjske, motociklistične in druge dirke); 2. prireditelji javnih prireditev, za katere se plačuje odmena, ne pa vstopnica (n. pr.: vrtiljaki, tobogani, avtodromi, električni čolni, gugalnice, streljarnice, metanje obročkov); 3. imetniki gostinskih obratov če poleg svojega rednega poslovanja v svojem obratu redno prirejajo za zabavo občinstva godbo in druge zabave, in to računaje za čas 24 ur in dalj; če pa prirejajo specialne koncerte ali plesne veselice, plačajo takso za ves čas; 4. lastniki posameznih podjetij, skladišč in drugih objektov, ki zahtevajo posebno policijsko nadzorovanje za te predmete.

Če zaprosijo prireditelji sami asistenco policijskih organov, le-ti pa jo po uradni dolžnosti niso zavezani dajati, se plačuje uradna taksa tudi ob raznih rodbinskih slovesnostih (n. pr.: svatbe, sprejem) in ob javnih razprodajah.

Oprostitive in olajšave

Upravna taksa se ne sme pobirati za predstave v državnih gledališčih in društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije, za šolske prireditve, katerih čisti dobiček je določen siromašnim, bednim in gladnim.

Ban sme oprostiti te dolžnosti tudi druga človekoljubna ali prosvetna društva.

Od države in banovine subvencionirana gledališča plačujejo za svoje predstave polovico predpisane upravne takse.

Višina takse

Po trajanju policijske nadzorovalne službe pri javni prireditvi se plačuje: za vsakega uradnika ali uradniškega pripravnika (semkaj spadajo tudi policijski izvršilni uradniki ne glede na položaj in skupino), od vsake ure, in sicer od 6ih do 18ih po 8 dinarjev od ure, od 18ih do 6ih pa po 12 dinarjev od ure, za vsakega pri javni prireditvi z nadzorovalno službo zaposlenega policijskega zvanika ali služitelja (kamor spadajo tudi policijski agenti in uniformirani organi), od vsake ure, in sicer od 6ih do 18ih po 5 dinarjev od ure, od 18ih do 6ih pa po 7 dinarjev od ure.

Imetniki gostinskih obratov, ki prirejajo poleg svojega rednega poslovanja za zabavo občinstva redno tudi godbo, plačujejo ne glede na število z nadzorovalno službo zaposlenih po 5 dinarjev od ure. Imetniki gostinskih obratov plačujejo, če prirejajo specialne koncerte ali plesne veselice, takso po tarifi iz prednjega odstavka.

Vsaka začeta ura velja za polno uro; v nadzorovalno službo se računa tudi pol ure pred začetkom javne prireditve in četrt ure po koncu prireditve. Če pa morajo opravljati policijski organi na željo oziroma v korist stranke službo zunaj svojega službenega kraja, imajo pravico tudi do potnini in dnevnice.

Upravne takse se plačajo vnapred, ko se izda dovolilo za javno prireditev. Če se glasi dovolilo na več dni ali za trajno, je v njem obenem določiti, ali se plačuj upravna taksa dnevno.

Oblastvo, ki je pristojno dajati dovolitve za javne prireditve, mora zaposliti pri javni prireditvi z nadzorovalno službo samo najpotrebnejše število policijskih usluž-

bencev. Na zahtevo se strankam sporoči, koliko policijskih uslužbencev bi bilo ob nameravani prireditvi zaposlenih.

Pavšalna taksa

Na prošnjo oseb sme starešina urada, ki daje dovolitve za javne prireditve, dovoliti pavšalno plačevanje te takse ali jo znižati do ene tretjine.

Ko dobi ta uredba moč, prenehajo veljati vsi dosedanja predpisi, po katerih so se pobirale v tej uredbi urejene upravne takse, takó tudi naredba pokrajinskega namestnika za Slovenijo o pristojnih političnih in policijskih uradnikov in policijskega varnostnega moštva za službo v privatnem interesu z dne 30. septembra 1922.

Vsa oblastva občne uprave, ki so doslej pobirala upravno takso, a v členu 1. niso navedena, da bi jo smela še dalje pobirati, je od dne, ko dobi ta uredba moč, ne smejo dalje pobirati, dokler ne dobijo dovolitve.

Nova uredba je stopila v veljavo že 1. septembra, obvezno moč pa ima od 15. septembra 1938.

Praktični nasveti

Vodite dnevnik storjenih napak!

V vsakem podjetju se delajo napake in pogreški. Dostikrat te napake ne pomenijo mnogo, dostikrat pa povzročajo tudi škodo. Da bi bilo teh napak manj, je neki trgovec vpeljal dnevnik storjenih napak. Vselej, kadar je kdo napravil kako napako, se je vpisalo to v dnevnik napak. Vpisala se je vsaka napaka, tudi če ni bilo zaradi nje nikake škode. Hkrati pa se je vpisalo tudi ime grešnika. Od časa do časa so morali nameščenci čitati ta dnevnik, da bi se spomnili na vse storjene napake in da te ne bi več ponavljale. Kmalu po uvedbi tega dnevnika se je izkazalo, da je bilo v podjetju vedno manj napak. Nameščencem je bilo zelo nerodno, če so brali v dnevniku svoje ime in potrudili so se, da delajo brez napak. Zaradi tega dnevnika so postali bolj pazljivi in bolj sposobni, podjetje pa je bilo obvarovano pred marsikatero škodo.

Mali svetovalec

Ti besedi sta bili napisani na kuverti, ki jo je položil trgovec na kupljene krožnike. Ko je stranka, ki je kupila krožnike, kuverto odprla, je našla v njej listek, na katerem je bilo napisano:

»Priložena brošurica naj Vam bo, zelo spoštovana gospa, zanesljiv svetovalec. V teku let človek mnogo pozabi in tako tudi vse podrobnosti, kako se mora ob svečanih prilikah pravilno pogrniti miza. Naš »Mali svetovalec« naj Vam bo tu v pomoč. »Mali svetovalec« Vas bo spomnil na vse podrobnosti, kako je treba pogrniti mizo in kako je treba servirati. Poleg tega pa Vam želimo, da bi bili vedno zadovoljni s posodo, ki ste jo kupili pri nas.«

Kontrola odpreme

Navada je, da trgovci dostavi kupcu, ki je kupil večjo količino,

blago na dom. Dostikrat pa se zgodi, da vajuence, ki bi moral nesti stranki kupljeno blago na dom, ni prost in tako ostane paket v trgovini. Navadno je na paketu na lažno pritrjen samo listek z naslovom stranke. Dostikrat se ta listek tudi izgubi in potem so težave, da se ugotovi, za katero stranko je paket in kam naj se pošlje, zlasti, če se nabere več paketov.

Neki trgovec je zato vpeljal v svoji trgovini naslednjo prakso. S svojim razmnoževalnim aparatom je napisal na majhne kartone naslednje besedilo:

Blago se naj dostavi g. v ulici št.

Če ni doma, potem se naj odda blago pri

Blago (ni plačano) je plačano. Dan odprave ura izročitve Blago je izročil

Prednost teh kartonov je v naslednjem. Če je treba oddati več paketov, si more vajuence lepo po ulicah urediti kartone, da bo z dostavo blaga izgubil čim manj časa.

Poleg tega so ti kartoni tudi potrdilo, da se je blago pravilno dostavilo. Marsikatera neprijetna reklamacija bo s tem odpadla.

Shranjujte stare vrvice!

Kdor je varčen gospodar, nikdar ne bo vrgele proč starih vrvice, ker se morejo te znova uporabiti, če ne v trgovini, pa v gospodinjstvu ali za notranji promet v trgovini. Zlasti pa se morejo uporabljati stare vrvice pri notranjem zavijanju blaga, če je treba blago zaviti v več papirjev.

Z rabljenimi vravicami pa je postopati takole. Stare vrvice se sortirajo po debelini. Vozli se prerežejo in vrvice iste debeline se navežejo na cevke ali motke. S tem se prepreči, da bi se vrvice zamešale. Za zavijanje paketov strankam pa se naravno uporabljajo samo nove vrvice.

V gostilni in restavraciji

zahtevajte vedno izrecno Rogaško mineralno vodo!

Ona Vam na prav prijeten način pospešuje prebavo in Vaš organizem Vam bo za to hvaležen.

Lesne cene na ljubljanski borzi

dne 22. septembra 1938.
Zelo mlačna tendenca.

	Franko vagon nakl. postaja za m ³	
	od din	do din
Smreka, jelka:		
Hlodi I., II., monte	110'—	150'—
Brzajavni drogovci	125'—	170'—
Bordonski merkantilni	160'—	180'—
Filerji do 5/6'	170'—	195'—
Tramji ostalih dimenzij	165'—	190'—
Skorete, konične, od		
16 cm naprej	350'—	400'—
Skorete, paralelne, od		
16 cm naprej	420'—	470'—
Skorete, podmerne, od		
10—15 cm	330'—	380'—
Deske-plohi, kon., od		
16 cm naprej	310'—	330'—
Deske-plohi, par., od		
16 cm naprej	340'—	380'—
Brušni les za celulozo	120'—	140'—
Kratice za 100 kg	41'—	46'—
Bukev:		
Hlodi od 30 cm naprej,		
I., II.	90'—	130'—
Hlodi za furnir, čisti,		
od 40 cm naprej	200'—	230'—
Deske-plohi, naravni,		
neobrobjeni, monte	250'—	290'—
Deske-plohi, naravni,		
ostrorobi, I., II.	400'—	490'—
Deske-plohi, parjeni,		
neobrobjeni, monte	320'—	380'—
Deske-plohi, parjeni,		
ostrorobi, I., II.	520'—	660'—
Hrast:		
Hlodi I., II., premera		
od 30 cm naprej	155'—	295'—
Bordonski	750'—	850'—
Deske-plohi, neobrob-		
ljeni	700'—	750'—
Deske-plohi, boules	850'—	950'—
Deske-plohi, neobrob-		
ljeni, I. in II.	730'—	800'—
Frizi I./II., širine 5, 6		
in 7 cm	720'—	790'—
Frizi I./II., širine od		
8 cm do 12 cm naprej	825'—	935'—
Oreh:		
Plohi, neparjeni, ne-		
obrobjeni I., II.	810'—	940'—
Plohi, parjeni, neob-		
robjeni, I., II.	950'—	1100'—
Brest:		
Plohi neobrobjeni I.,		
II.	400'—	450'—
Javor:		
Plohi neobrobjeni I.,		
II.	500'—	600'—
Jesen:		
Plohi neobrobjeni I.,		
II.	750'—	890'—
Lipa:		
Plohi neobrobjeni I.,		
II.	400'—	520'—
Parketi		
hrastovi, za m ²	58'—	68'—
bukovi, za m ²	35'—	45'—
Železn. pragi 2'60 m		
14x24		
hrastovi, za 1 komad	39'—	47'—
bukovi, za 1 komad	24'—	30'—
Drva		
bukova, za 100 kg	12'—	14'—
hrastova, za 100 kg	9'—	12'—
Oglje		
bukovo za 100 kg	43'—	53'—
Povpraševanja.		
Večje količine mandrijev v predpisa-		
nih dimenzijah.		
I/II hrastovi frizi, v debelini 25 mm, v		
širinih 3, 6, 7, 8, 9, 10 cm, v dolžinah		
od 25 do 95 cm in od 1 m dalje.		
Parjena, ostroroba paralelno rezana		
bukovina I. in II. kvalitete.		
Javorjeve neobrobjene deske I. in II.		
kakovosti, 18 mm debeline.		
Hrastovi boules in neobrobjeni plohi.		
Deske smreka-jelka v III. in IV. kva-		
liteti 18/24 milimetrov debeline, dol-		
žina 4 m, širina od 16 cm naprej; do-		
bava suksesivna.		
Več vagonov jelovih in smrekovih desk		
v III. in IV. kakovosti, 12 mm in 18		
mm; dobava po dogovoru.		
Skorete smreka-jelka, 12 mm; dobava		
promptna.		
Neobrobjeni hrastovi pobi v I. in II.		
kakovosti.		

Trgovci, zavarujte se le pri zavarovalnicah, ki inserirajo v »Trgovskem listu«!

Tržna poročila

Žitni trg

Na pšeničnem trgu je ponudba vedno manjša in zato morajo mlinci še nadalje plačevati višje cene, kakor jih plačuje Prizad. Ker se je žetev koruze že začela, se more smatrati, da se je pšenična kampa nja nehala. V bodoče bodo odvisne cene pšenice od žetve koruze.

Na tujih trgih je položaj nespremenjen. Prevladuje mlačna tendenca.

Na domačem koruznem trgu je tendenca še nadalje čvrsta. Trgovci ponujajo vagonsko koruzo po 142 din pariteta Indija in banatske nakladalne postaje. Vendar pa po tej ceni ni ponudb. Izvozna pariteta proti Rotterdamu je 82, za efektivno blago pa 87 din.

Na tujih trgih je tendenca za koruzo čvrsta. V Buenos Airesu se je cena koruze približala ceni pšenice, ker je bilo v zadnjem času iz Evrope močno povpraševanje po argentinski koruzi. V Buenos Airesu je notirala koruza dne 20. t. m. 6'25 za oktober in 6'33 za december.

V Romuniji se je začela žetev koruze. Dosedanji uspehi žetve niso zadovoljivi. Zaradi suše so močno trpeli travniki in pašniki, kar je povzročilo nazadovanje cen za živino.

Sadni trg

Na dunajski trg je prišlo dne 21. t. m. 5 vagonov jugoslovanskih češpelj, ki so bile v dobrem stanju. Samo v enem vagonu so bile češplje premehke. Na Dunaju se sedaj občuti pomanjkanje češpelj in je zato povpraševanje po češpljah živahno. Bojimo se, da se bodo sedaj naši izvozniki zopet preveč zaleleli na dunajski trg.

Grozdja je prišlo na Dunaj dne 21. t. m.: 2 vagona iz Jugoslavije, 6 iz Bolgarske in okoli 20 ton iz Madžarske. Povpraševanje je srednje, vendar pa se je naše grozdje lahko prodalo. Nadalje so prišli na Dunaj 3 vagoni jabolk iz Slovenije.

Na praški trg sta prišla dva vagona grozdja. Kakovost grozdja je bila dobra. Naše grozdje so ponujali po 530—540 Kč za 100 kg. Naše češplje so se na praškem trgu prodajale po 210 do 250 Kč za 100 kg. Jugoslovansko grozdje iz Smeereve pa po 5 Kč za kg.

Živinski trg

Cene na dunajskem svinjskem trgu so se gibale dne 20. 9. takole: težke mangalice po 1'04 do 1'05 RM, banatske po 1'05 do 1'10, angleške križane po 1'06 do 1'08, srbske po 1'05 do 1'06, mesnate avstrijske po 1'07 do 1'10 RM. Trg je bil zelo živahen. Blaga je bilo na trgu skoraj premalo. Povprečno pa so ostale cene v primeri s prejšnjim tednom nespremenjene.

Praški trg

Prefekti teden so cene na praškem trgu precej poskočile, ker se je hotelo vse založiti z živili. Medtem pa se je povečal dovoz živil in cene so zopet padle. Po zadnjih praških listih so bile na praškem trgu v začetku tega tedna naslednje cene v prodaji na drobno. Na zelenjadnem trgu so cene najmanj narasle in samo zeljate glave so se podražile za 50 stotink, redkev pa se je celo pocenila za 3—5 Kč na 7—10 Kč. Gob je bilo na trgu zelo mnogo in so se pocenile za 2 Kč na 4—6 Kč, za vlaganje na 7 Kč. Tudi na sadnem trgu so cene padle, tako za orehe od 2—3 na 8'50—15 Kč, za grozdje za 2 na 3—5, za tuje na 5—8 Kč in češplje za 1 Kč na 2'50—4, tuje na 3'50—5 Kč. Nove fige so bile venec po 1'50—2 Kč.

Posebno močno pa je bilo v tržnicah povpraševanje po masti. Cena se je znatno dvignila ter je bila domača češka mast tudi po 15—16 Kč. Surovo maslo se je podražilo za 1 Kč ter je bilo navadno kmečko surovo maslo po 20, čajno pa po 24—24'50 Kč. Tudi svinjsko meso se je podražilo in se je prodajalo s priklado po 13—18, brez priklade pa po 14—22 Kč. Češka jajca so se podražila za 5 stotink na 70 do 80 stotink, sortirana celo za 10 na 90 stotink, slovaška pa za 5 na 70 stotink.

Čvrsta tendenca na kovinskem trgu

Na londonskem kovinskem trgu prevladuje čvrsta tendenca. V začetku tega tedna se je dvignila cena bakra od 42,68 na 43,1875 funta. Cín se je podražil od 194'5 na 196,5 funta, svinec od 15,81 na 16,25 funta. Cínk je bil v začetku

Vam je pri snazenju štedilnika, jedilnega pribora, medenine, emajla, steklenine itd. res potrebno, ker vam osnaži vse brez uporabe kakih drugih pripomočkov. Ovoj z modro deklico je znak naše kvalitete. Za cenjena naročila se priporoča

SLAVIN!

še pod sobotno višino, a se je potem popravil od 14,81 na 14 13/16 funta.

Cena perutnini je v Vojvodini zaradi izčrpanih nemških kontingentov ter slabih cen v Italiji znatno padla. Piške se plačujejo po 9 (par), kokoši po 8'50, race po 8'50 in gosi po 9 din. Perutnina se pošilja še v Avstrijo in Madžarsko. Mlini v Vojvodini plačujejo pšenico za 10 din draže ko Prizad. Ali je treba še bolj jasno dokazati, da je izgubila intervencijska politika Prizada svoj smisel?

Zakon proti filialnemu sistemu bo na češkoslovaškem podaljšan

Centrala trgovinskih zbornic na Češkoslovaškem je izdelala spomenico, v kateri zahteva, da se podaljša sedanji zakon proti ustanavljanju podružnic. Hkrati predlaga nekatere spremembe. Od teh je najvažnejša zahteva, da se kaznujejo vsi slumnati možje, ki bi dali svoje ime, da bi se pod njim mogla skriti katera podružnica. Nadalje zahteva centrala trg. zbornice, da se poenostavi postopek prijavi obrta po posameznikih, poostri pa pri prijavi javnih družbenikov in komanditnih družb.

Pri tej priliki moramo znova vprašati, kdaj bomo pri nas dobili zakonske predpise, ki bi zaščitili trgovino pred filialnim sistemom. Češkoslovaška trgovina je mnogo močnejša od naše in vendar potrebuje takšen zakon. Koliko bolj ga potrebuje naša, zlasti ko je večina velikih podjetij s podružnicami v rokah tujecev.

Doma in po svetu

Na mesto Romunije je bila izvoljena v stalni svet Zveze narodov Jugoslavija z 39 od 43 glasov. Na mesto Poljske in Kolumbije pa sta bile izvoljeni Grška in Domingo.

»Hrvatski dnevnik«, glasilo dr. Mačka, je začel izhajati dvakrat na dan.

Mussolini je obiskal Trbiž in imel pri tej priliki nov govor, v katerem je med drugim dejal, da tudi prebivalci drugega jezika, ki so male oaze velike slovanske množice, v celoti sodelujejo z Italijo. Dejal je tudi to, da so prebivalci iz te slovanske oaze sami od sebe brez vsakega pritiska prišli v Trst, da ga pozdravljajo.

Predsednik italijanske vlade Mussolini je zaključil svoj govor v Vidmu z besedami: »Od tu se je začel pohod na Rim. Sedaj pa se je začel pohod iz Rima in ta pohod še dolgo ni dokončan in nihče nas ne bo pri tem pohodu zadržal.«

Hrvatska pisateljica Ivana Brlić-Mazuranić je umrla v Zagrebu. Bila je častna članica Jugoslovanske akademije ter član zagrebškega Pen kluba. Posebno je zaslovela s svojo knjigo »Zgodbe iz davnosti«.

Zaradi nje je dobila priimek »Hrvatski Andersen«.

Nemški gospodarski minister Funk je prišel v Split, kjer je bil od zastopnikov oblasti toplo pozdravljen.

Nemčija je intervenirala v Beogradu zaradi položitve kabla iz Maribora do Beograda, ker da je naša država po prejšnji pogodbi z Avstrijo v to zavezana. Če se kabel ne bo položil, potem grozi Nemčija, da bo svoj kabel zvezala z drugimi državami mimo Jugoslavije.

Mnogi sezonski kmetijski delavci se vračajo iz Nemčije, čeprav jim še ni pretekla doba zaposlitve. Delavci pravijo, da se vračajo, ker so pogojili za delo v Nemčiji pretežki. Delo je zelo naporno, hrana pa mnogo preslaba. Tako poroča novosaški »Dan«.

Letošnja turistična sezona je bila v Sarajevu zelo dobra. Število nočnin je v primeri z lanskim letom naraslo v juliju od 4880 na 5621, v avgustu pa od 5464 na 7038. Večina tujcev so bili Nemci. Zelo se je dvignilo število turistov iz Anglije in severnih držav, dočim se je število čeških in poljskih turistov znižalo, ker ti hodijo v vedno večjem številu na Črno morje.

Zupnik v Bistri don Srečko Ivanič je napravil mojstrski izpit iz pirotehnike, vzel obrtni list ter vstopil v združenje obrtnikov v Stubici.

Nove kmetijske šole se bodo ustanovile na dalmatinskih otokih Visu, Hvaru in Korčuli.

Dnevni kop TPD v Dobrni, ki je bil eden najboljših premogovnikov TPD in dal na leto 500.000 do 600.000 ton premoga, je izčrpan in bo zato izgubilo delo okoli 400 ljudi.

Tovarna usnja »Indus«, bivša Pollakova tovarna, je bila prodana, menda za 4 milijone din. Kupil jo je tovarnar Adolf Mergenthaler. Vsem usnarjem je bilo odpovedano. Prizadebih je okoli 400 delavcev.

Carinski dohodki so znašali od 1. aprila do 10. septembra 461,6 milijona din, kar je za 12,4 milijona din več, kakor bi morali znašati po proračunu.

Nemška vzporednica v ljudski soli v Stanišću pri Somboru se je morala zapreti, ker se je vpisalo premalo otrok. Isto se je zgodilo tudi v mnogih slavonskih krajih, ki so naseljeni z Nemci.

Slana na Gorenjskem je napravila kmetom veliko škodo. Skoro vsa ajda je uničena. Gorenjska je zaradi te škode tem bolj prizadeta, ker je zelo trpela zaradi predolgga dežja. Zlasti krme je pridelala silno malo. Ko pa je bilo treba kositi, je manjkalo koscev, ker odhajajo fantje vedno bolj v tovarne.

Ameriški tisk na široko poroča o razvoju češkoslovaškega vprašanja ter pri tem krepko bere levite Franciji in Angliji. Ameriški listi pravijo, da sta Francija in Anglija Češkoslovaško izdale. Že zato morajo ostati Združene države Sev. Amerike popolnoma nevtralne. L. 1938. pomeni začetek konca velikega britanskega imperija ter pomeni poraz Francije kot veseliše, hkrati pa porast Nemčije kot veseliše. Preziranje Hitlerja do takšnih demokracij da je popolnoma upravičeno. Sprememba ameriškega mišljenja se vidi tudi v tem, da sedaj sploh ni več govora, da bi se spremenil ameriški zakon o nevtralnosti v korist Anglije in Francije. Predsednik Roosevelt pa je izjavil, da bo pomagal ohraniti mir

v Evropi šele takrat, ko bo videl, na kakšne žrtve so pripravljene evropske demokracije.

VIII. evropski kongres za gospodarstvo se je začel v Krakovu. Predseduje mu prof. Boley, predsednik Gospodarskega združenja v Londonu. Mednarodni prometni kongres se je začel v Düsseldorfu. 170 delegatov zastopa na kongresu 20 držav.

Pri občinskih in parlamentarnih volitvah na Švedskem so se utrdili socialni demokrati na škodo desničarskih strank, ki so izgubile 7 mandator. Socialni demokrati imajo sedaj nad 100 mandator.

15.000 šoferjev tovornih avtomobilov in motornih vlakov se je pridružilo v New Yorku stavkujočim delavcem.

Nad pol milijona lir je poklonil Mussolini ob svojem zadnjem obisku mestu Trstu za dobrodelne namene.

Trgovinski register

Vpisali sta se tvrdki:

Jeločnik & Simončič, nova manufaktura »Pred Senklavžem« v Ljubljani, javna trg. družba. Poslovodja Avgust Jeločnik in Ludvik Simončič, ki podpisujeta kolektivno.

Torpedo, trgovina s pisalnimi stroji, družba z o. z. v Ljubljani. Tudi trgovina s pisarniškimi in šolskimi potrebščinami. Vplačana osnovna glavica 200.000 din. Poslovodja Al. Matelič, trg. v Ljubljani. Zastopa vsak poslovodja samostojno, ev. prokurist s pristavkom p. p.

Sejmi

- 26. septembra: v Središču, Višnji gori, Bučki, Sv. Juriju-trgu;
- 27. septembra: v Črnomlju, Kamniku, Podbukovju, Ormožu, Mariboru, Dol Lendavi;
- 28. septembra: v Celju, Ptuj, Trbovljah, Dol Lendavi;
- 29. septembra: v Veržuju, Gornji Lendavi, Pilštanju, Šoštanju, Strigovi, Mirni peči, Drnovem, Grosupljem, Lescah, Mengšu, Novi vasi, Rovtavi, Škofji Loki, Vranskem, Marenbergu, Turnišču;
- 30. septembra: v Vačah, Vel. Gabru, Mariboru, na Vranskem;
- 1. oktobra: v Brežicah, Trbovljah, Celju, Podčetrtku, Križevcih.

Radio Ljubljana

Sobota dne 24. sept. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Pogovori s poslušalci — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Djoka Vlakovič, narodni junak in dobitnik — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: Pod južnim solncem (Vlad. Regally) — 20.30: Paberki iz humorističnega lista »Čuk na palici«. Vesel večer — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja dne 25. sept. 8.00: Plošče — 8.15: Prenos cerkvene glasbe — 8.45: Verski govor (dr. Ciril Potočnik) — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Radijski orkester, Jožek & Ježek in plošče — 11.00: Otroška ura: Mlada Breda, zvočna slika (članice Nar. gled.) — 11.30: Koncert. Sodelujeta: Slovenski vokalni kvintet in citraški duet Hebein-Mezgolit — 13.00: Napovedi — 13.20: Operetni venčki (plošče) — 17.00: Kmet. ura: O trgatvi (Vladimir Kureč) — 17.30: Fantje na vasi in šramel »Murnček« — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Jugoslov. kamen za ceste in zgradbe — 19.50: Klavirski koncert (Demšar Zlatko) — 20.30: Koncert operne glasbe. Sodelujejo: ga. Mila Kogejeva in g. Jean Franci, člana ljublj. opere ter radijski orkester — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Plošče.

Ponedeljek dne 26. sept. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Šramel kvartet »Štirje fantje« — 14.00: Napovedi — 18.00: Plošče — 18.40: Poglavje o ženski biologiji (ga. Božena dr. Zajc-Lavrič) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Zgodovina in pomen »Narodnih tabarov« (Rudolf Dostal) — 19.50: Zanimivosti (M. Javornik) — 20.00: Koncert radijskega orkestra — 21.00: Prenos iz Prage: Janaček: Glagolska maša — za soli, zbor, orkester in orgle. Izvaja orkester Radiojournala, dirig. O. Jeremias — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Ustanovljeno 1850

Zaloga vseh vrst stekla, porcelana in keramike. Stavbno in umetno steklarstvo. Specialna zaloga in okvirjenje slik

JULIJ KLEIN

LJUBLJANA

Wolfova ulica št. 4

Telefon 33-80

KMETSKA POSOJILNICA LJUBLJANSKE OKOLICE

r. z. z. n. z. v Ljubljani

Nove vloge

so vsak čas izplačljive in jih obrestuje po 4% vezane na 3 mesece pa po 5%

Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod

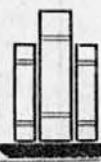
KOŽUHOVINA

Telefon 22-62

Velika zaloga krznene konfekcije Sprejemamo vseh vrst popravila in prirojanje po najnovejših modelih

JOSIP DOLENC, krznar LJUBLJANA, Sv. Petra 19

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi polizredno nizkih cenah: Salda-konto, štrace, jourmale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.